

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

новембар 2016.

Београд, децембар 2016.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	5
Инфлациона очекивања синдиката	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од децембра 2014. за Народну банку Србије спроводи агенција Нинамедија. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Резултати новембарске анкете потврђују очекивања да ће ценовна стабилност бити очувана у кратком и средњем року.

Резултати анкете агенције Нинамедија показују да су инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред у новембру износила 2,15% (2,0% у октобру), односно да ће се инфлација у новембру 2017. кретати у границама циља (3% +/- 1,5 п.п.).

Инфлациона очекивања привреде за годину дана унапред од априла су се стабилизovala на нивоу од 2,0%. Очекивана инфлација синдиката за годину дана унапред у новембру је била на нивоу од 2,25%, а инфлациона очекивања становништва за новембар 2017. на нивоу од 6,0%.

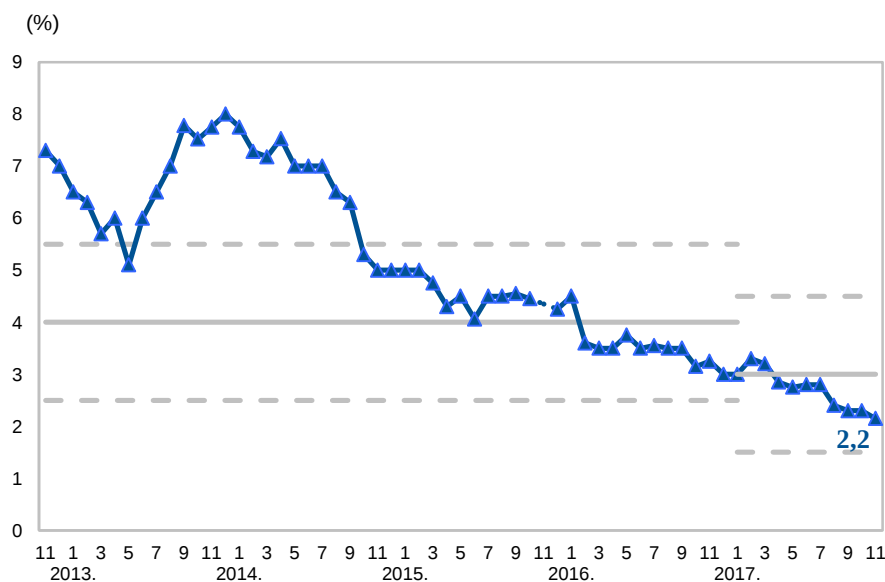
Средњорочна инфлациона очекивања свих сектора, осим становништва, налазе се у оквиру граница циља.

Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Очекивана инфлација финансијског сектора за годину дана унапред је, према резултатима анкете агенције Нинамедија, у новембру износила 2,15% (2,0% у октобру). Према анкети агенције Блумберг, очекивања финансијског сектора наставила су да се крећу у границама циља (од октобра 2013) и у децембру износе 2,5% (новембар 2,35%).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос, Нинамедија и Блумберг.

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ (која обухвата резултате из анкета агенција Нинамедија и Блумберг) за годину дана унапред је у новембру износила 2,2%, што је њена најнижа забележена вредност.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора (за две године унапред) крећу се у границама циља откада се прате (март 2014) и у новембру су била на нивоу од 2,8% (колико су износила и претходна три месеца).

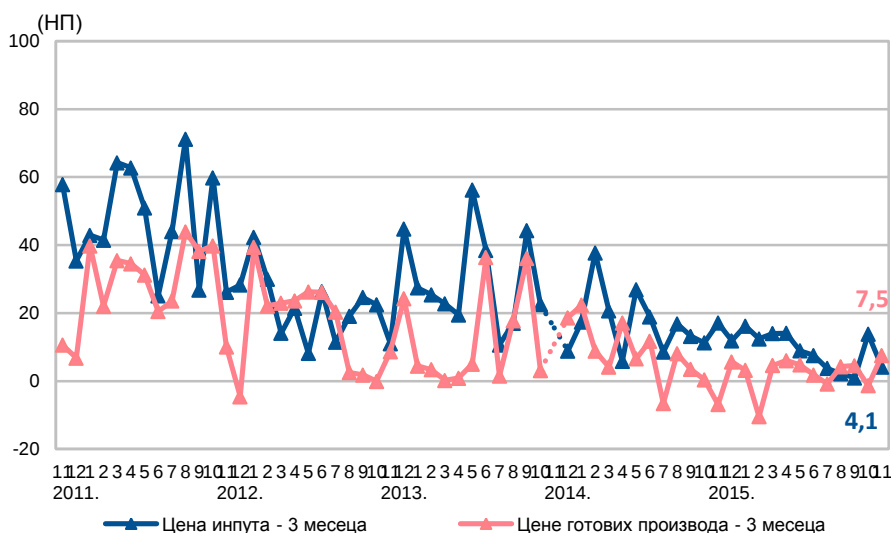
¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Нинамедија и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

Ниска и стабилна инфлациона очекивања привреде резултат су смањених трошковних притисака услед нижих цена примарних производа, ниске остварене инфлације на домаћем и на међународном тржишту и предузетих мера Народне банке Србије. Очекивана међугодишња инфлација овог сектора се последњих осам месеци налази на нивоу од 2,0%.

У погледу очекиваног кретања цена инпута и готових производа у наредна три месеца, у новембру се бележе следећи резултати – нето проценат² (НП) предузећа који очекује раст цена *инпута* износи 4,1% (13,8% у октобру), а НП испитаника који у истом периоду очекује раст цена *готових* производа 7,5% (НП од 1,3% је у октобру очекивао пад). **Већина испитаника, као и претходних месеци, не очекује промену цена у наредна три месеца – ни инпута (92,2%), ни готових производа (89,0%).** Истовремено, НП предузећа који очекује раст цена *инпута* у наредној години дана у новембру износи 30,7% (октобар 19,3%), а НП предузећа који очекује раст цена *готових производа* 25,4% (30,7% у октобру).

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Ипсос/Нинамедија.

² Израчунавају се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

НП испитаника који се у новембру изјаснио да у наредна три месеца очекује раст производње/промета износи 18,1% (34,3% у октобру), док је НП испитаника који у наредној години дана очекују раст производње/промета у новембру износио 30,8% (28,9% у октобру).

Инфлациона очекивања синдиката

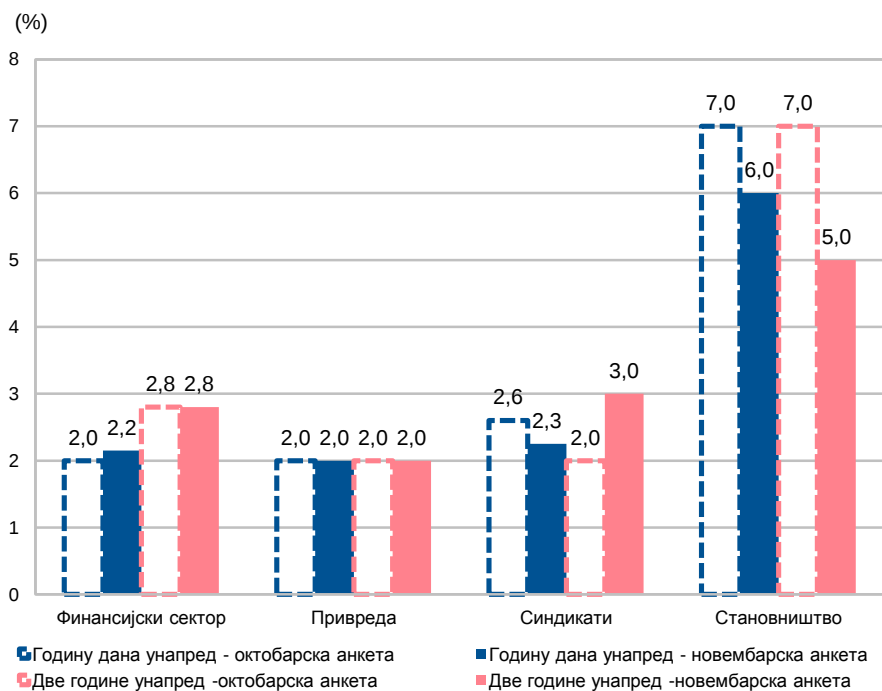
Очекивана инфлација синдиката за годину дана унапред, према резултатима анкете Нинамедије, у новембру је износила 2,25% (октобар 2,6%). Средњорочна инфлациона очекивања синдиката су у новембру износила 3,0% (октобар 2,0%), а у границама циља се крећу од марта 2015. године.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Очекивана међугодишња инфлација сектора становништва се више од годину дана креће у распону од 5,0 до 7,0%. Резултати последње анкете показују да становништво очекује да ће инфлација у новембру 2017. године бити на нивоу од 6,0% (октобар 7,0%).

Средњорочна инфлациона очекивања становништва (за две године унапред) у новембру су се вратила на ниво од 5,0%, где су се и налазила претходне скоро две године (са изузетком у октобру 2016, када су била на нивоу од 7,0%).

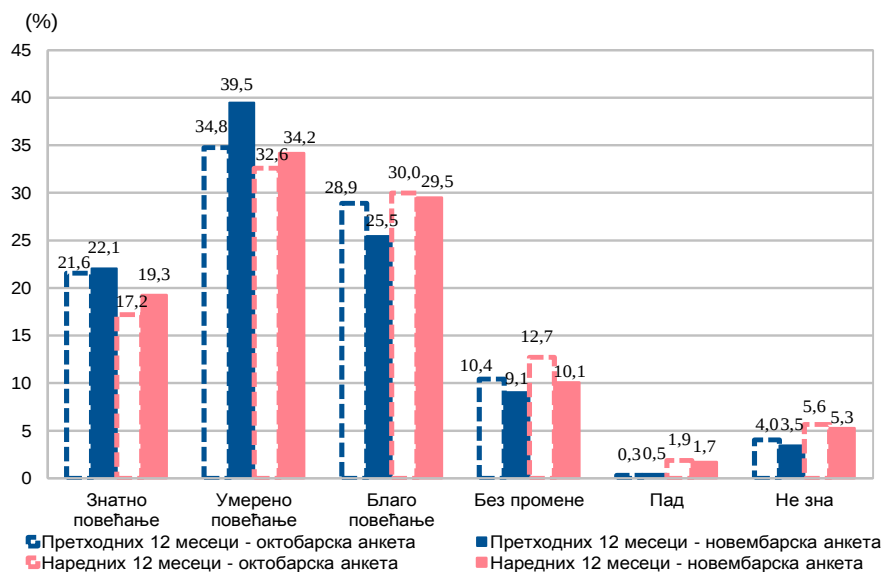
Графикон 3. Очекивана м.г. инфлација за једну и две године унапред

Извор: Нинамедија.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Описно (квалитативно) исказана очекивања сектора становништва у погледу раста цена указују на то да већина испитаника (63,7%) очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана. Удео анкетираних који не очекује промену цена или очекује њихов пад износи 10,1% и 1,7%, респективно, док се 5,3% испитаника изјаснило да не зна. Удео испитаника који очекује знатно повећање цена у наредној години дана у новембру је био на нивоу од 19,3% (октобар 17,2%).

Као и у претходном периоду, највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана. Такво кретање инфлационих очекивања сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу, које доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

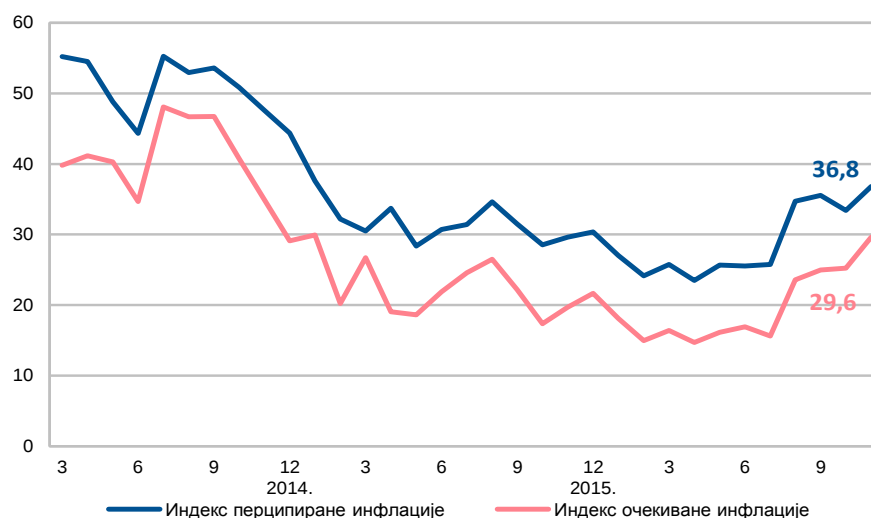
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Нинамедија.

Индекс перципиране инфлације наставио је и у новембру да се креће изнад вредности индекса очекиване инфлације,³ што нам указује на то да становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа него претходне године дана. То значи да **један део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци.**

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

(у индексним поенима)

Извор: Нинамедија.

³ Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.